

Identification and Ranking of Strategies for Improving the Effectiveness of Sports Teaching Methods in Kermanshah Schools and Providing a Ideal Pattern

Somaye Naderi¹, Shahab Bahrami^{2*}, Mohsen Esmaili³

1. *Ph.D. Student in Sports Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran*

2. *Assistant Professor, Department of Sports Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran*

3. *Assistant Professor, Department of Sport Management. Sport Sciences Research Institute, Tehran, Iran*

(Received: November 9, 2020; Accepted: February 5, 2022)

Abstract

The purpose of this study is to identify and rank strategies to improve the effectiveness of sports teaching methods in schools in Kermanshah province and provide the desired model. In terms of applied purpose, the present study was descriptive-survey and mixed (qualitative-quantitative) in terms of data collection method. In the first part (qualitative) for field interviews, the statistical population of the research, prominent professors in the field of sports management specializing in school sports as well as elite sports teachers were the country that these people were purposefully selected for qualitative interviews on research (13 interviews With 13 people and continued to the point of theoretical saturation) and in the second part (quantitative) after collecting information from qualitative research, made a questionnaire and this questionnaire (22 items in the form of three educational strategies, individual strategy and organizational strategy) Was distributed among sports teachers in Kermanshah province. The number of statistical population is 1100 people and the number of statistical samples according to Morgan table is 873 and the number of questionnaires that were returned correctly is 795 questionnaires. The sampling method was stratified-random. Use elongation and skewness indices to check the distribution of data (normal or abnormal) and to review and answer research questions and draw and develop a measurement model and structural model of SPSS software, SmartPLS and MaxQDA softwares were used. The results showed that each of them was determined that educational (0.875), individual (0.844) and organizational (0.801) strategies, respectively, are the most important strategies to improve the effectiveness of sports teaching methods in schools in Kermanshah province.

Keywords: Effectiveness, Sports, Teaching Method.

* **Corresponding Author, Email:** bahramishahab@iauuksh.ac.ir

راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه و ارائه الگوی مطلوب

سمیه نادری^۱، شهاب بهرامی^{۲*}، محسن اسمعیلی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

۲. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۱۹؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۱۶)

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه و ارائه الگوی مطلوب است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر شیوه گردآوری داده‌ها آمیخته (کیفی-کمی) بود. در بخش کیفی، جامعه پژوهش اساتید برجسته حوزه مدیریت ورزشی متخصص در حوزه ورزش مدارس و همچنین، معلمان ورزش نخبه کشوری بودند که این افراد، به صورت هدفمند برای مصاحبه‌های کیفی در موضوع پژوهش انتخاب شد. ۱۳ مصاحبه با ۱۳ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت. در بخش کمی بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از بخش کیفی، پرسشنامه ساخته شد و این پرسشنامه با ۲۲ گویه و در قالب سه راهکار آموزشی، راهکار فردی و راهکار سازمانی در بین معلمان ورزش استان کرمانشاه توزیع شد. تعداد جامعه آماری در بخش کمی، ۱۱۰۰ نفر و نمونه آماری با توجه به جدول مورگان ۸۷۳ در نظر گرفته شد، که در نهایت، ۷۹۵ پرسشنامه کامل عودت داده شد. روش نمونه‌گیری بخش کمی طبقه‌ای-تصادفی بود. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها استفاده شد و برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای SPSS، Smart PLS و MaxQDA استفاده شد. نتایج نشان داد به ترتیب، راهکارهای آموزشی (۰/۸۷۵)، فردی (۰/۸۴۴) و سازمانی (۰/۸۰۱) از مهم‌ترین راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه می‌باشند.

واژگان کلیدی: اثربخشی، روش تدریس، ورزش.

مقدمه

می‌توان اذعان کرد برنامه‌های درسی موتور محرکه هر نظام آموزشی است و از اهمیت چشمگیری برخوردارند و بر اساس آن، می‌توان در خصوص کم و کیف یک سیستم آموزشی در هر دوره و پایه‌ای اظهار نظر کرده و آن را ارزشیابی کرد. کشورهایی که توانسته باشند در زمینه طراحی، تدوین و اجرای مناسب این برنامه‌های درسی عملکرد بهتری داشته باشند، بی‌شک در تربیت نیروی انسانی نیز عملکرد به مراتب بهتری خواهند داشت. یکی از مهم‌ترین عناصر برنامه‌های درسی که اغلب نظریه‌پردازان این حوزه به آن اشاره کرده‌اند، تدریس^۱ است. در واقع، طراحی و برنامه‌ریزی اتفاقات تدریس همواره یکی از وظایف کار متخصصان برنامه‌درسی است. تدریس از جمله موضوعاتی است که از گذشته تا امروز جزء دغدغه‌های اساسی پژوهشگران و نظریه‌پردازان تعلیم و تربیت در سراسر جهان بوده است. هنگامی که سخن از آموزش و پرورش یا آموزش عالی به میان می‌آید، مفاهیمی همچون معلم و به ویژه تدریس به مراتب بیشتر از سایر متغیرهای نمایان می‌شوند تا آنجا که حتی عده‌ای تدریس را مترادف با آموزش و پرورش تلقی کرده‌اند (فتحی آذر و همکاران، ۱۳۹۵، ص ۱۳۱). یادگیری به عنوان یکی از مهم‌ترین هدف‌های تربیتی، محصول تدریس است. به عبارت دیگر، اگر تدریس به یادگیری منجر نشود، می‌توان ادعا کرد که اصلاً تدریسی نیز صورت نگرفته است. در جریان روش تدریس^۲ باید هوشمندانه از میان راه‌های گوناگون بهترین راه انتخاب شود که با توجه به زمان و مکان و شرایط آموزش باشد. زیرا بهترین روش تدریس را خود مدرس رقم می‌زند (یعقوبی و قلی‌پور مقدم، ۱۳۹۱، ص ۳۴).

اهمیت و ثمربخشی روش‌های تدریس و یادگیری بهتر همواره مورد نظر دانشمندان و محققان علوم تربیتی بوده است. تاریخچه مطالعات نشان می‌دهد روش‌های تدریس چه در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و چه در ایجاد انگیزه و رضایت خاطر، پرورش شخصیت و رشد خلاقیت آنان مؤثر است، وظیفه معلمان در فرایند تدریس تنها انتقال واقعیت‌های علمی به دانش‌آموزان نیست، بلکه

1. Teaching

2. Teaching Method

باید موقعیت و شرایط مطلوب یادگیری را فراهم کنند و چگونه اندیشیدن و چگونه آموختن را به شاگردان بیاموزند (مقرب‌اللهی، ۱۳۹۱، ص ۴۸).

پس از سپری شدن پنج دهه از تحقیقات مربوط به اثربخشی تدریس معلم، متخصصان بر این باورند که تدریس اثربخش معلم یکی از مهمترین عواملی است که در نهایت، به یادگیری بهتر فراگیران منجر می‌شود (هاتی^۱، ۲۰۰۹، ص ۱۶۵). پژوهشگران در ده سال اخیر کاوش‌های زیادی در ارتباط با تدریس اثربخش انجام داده‌اند و واژه‌های مختلفی در این مورد به کار برده‌اند. برای مثال، تدریس خوب (وات کینز و ژانگ^۲، ۲۰۰۶، ص ۱۸۵)، تدریس اثربخش^۳ (ویچر، انبوزی و مینور^۴، ۲۰۰۱: ۵) و تدریس با کیفیت (دارلینگ و یانگ^۵، ۲۰۰۲، ص ۱۳). به نظر می‌رسد تمام این واژه‌های برای توصیف مشابه یک خصیصه مورد نظر از بهترین نوع تدریس به کار برده شده‌اند. تدریس اثربخش و مؤثر یکی از شاخص‌های آموزش و پرورش پویا است. معلمان برای ایجاد یک تدریس اثربخش، از راه دور روش‌های خاصی استفاده کرده و با توجه به موضوعات درسی از آن‌ها بهره می‌جویند. معلمان موفق هستند که به شاگردان خود مطالب شناختی و اجتماعی را به‌خوبی عرضه می‌دارند و نحوه به‌کارگیری مؤثر آن‌ها را می‌آموزند؛ معلمان خوب با آمادگی جسمی، روحی، روانی و علمی وارد کلاس می‌شوند. آن‌ها برای تدریس از طرح درس استفاده می‌کنند و از دانش‌آموزان در فرایند یادگیری کمک گرفته و نظارت مداومی بر کلاس و بر مطالب تدریس تسلط دارند؛ آن‌ها مدیریت شایسته‌ای در کلاس داشته و بانظم می‌باشند و با خوشرویی با فراگیران برخورد می‌کنند. یک نکته از تدریس اثربخش و باکیفیت این است که معلمان اثربخش بیشتر از ماهیت وظایف و فعالیت‌هایشان کار می‌کنند، اما مشغله اصلی آن‌ها افزایش یادگیری و پرورش تفکر منطقی و انتقادی در دانش‌آموزان است (چن^۶، ۲۰۰۷، ص ۲۸۸).

-
1. Hattie
 2. Watkins & Zhang
 3. Effective Teaching
 4. Witcher, Onwuegbuzie & Minor
 5. Darling & Youngs
 6. Chen

یکی از عوامل افت تحصیلی، نامتناسب بودن روش‌های تدریس و بی‌تناسبی امکانات آموزشی با محتوای برنامه‌هاست (مهدی‌پور، ۱۳۸۸، ص ۹۹). به هر صورت باید از نیازهای آموزشی دانش‌آموزان آگاهی یافت، چون اگر برنامه درسی مطابق با نیازهای دانش‌آموزان باشد، انگیزه آنان افزایش می‌یابد (فاوئی^۱، ۲۰۰۹، ص ۶۹). از نظر اسمیت و پیر^۲ (۲۰۰۹) دانش‌آموزان از کلاسی لذت می‌برند که نیازهای آنان را برآورده می‌کند. به ویژه اگر خود دانش‌آموزان این نیازها را اعلام کنند.

یکی از کلاس‌های درس که دانش‌آموزان با انگیزه در آن حاضر می‌شوند، کلاس‌های درس تربیت‌بدنی است (کوئنرستد، اوهمن و ماری^۳، ۲۰۰۸، ص ۱). تربیت‌بدنی و ورزش در مدارس از دیرباز در ایران مورد توجه بوده است. تربیت‌بدنی در مدارس با شناسایی نخبگان ورزشی دانش‌آموز می‌تواند سبب اعتلای ورزش قهرمانی و حرفه‌ای کشور شود. ورزش و تربیت‌بدنی در مدارس، در اولین گام خود سلامت، شادی و نشاط را برای دانش‌آموزان به ارمغان خواهد آورد و این کارکرد مهم باید مورد توجه بیشتر قرار گیرد. دانش‌آموزان به عنوان آینده‌سازان کشور بسیار نیازمند پرورش آمادگی جسمانی و توسعه سلامتی هستند. علاوه بر این، رکن مؤثر توسعه ورزش و تربیت‌بدنی در مدارس و در بین دانش‌آموزان فرهنگ‌سازی برای آموختن این نکته به دانش‌آموزان است که ورزش می‌تواند در نشاط و سلامت آن‌ها مؤثر باشد. به نظر می‌رسد اولین گام برای داشتن جامعه‌ای سالم و نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش و فعالیت‌های بدنی از مدارس آغاز می‌شود (نسترن بروجنی، نسترن بروجنی و هنری، ۱۳۹۵، ص ۸۳). در واقع، نقش تربیت‌بدنی به عنوان یکی از عوامل تأمین‌کننده سلامت جسمی و روانی جامعه دانش‌آموزان امری بدیهی است. بدین ترتیب که یک برنامه اصولی تربیت‌بدنی قادر است، ضمن تأمین سلامت جسمانی و روانی دانش‌آموزان، با ایجاد زمینه‌های مساعد برای پرورش استعدادها بالقوه آنان، موجب توسعه و پویایی کشور شود (فولان^۴، ۱۹۹۹، ص ۳۲۵). توصیف وضعیت درس تربیت‌بدنی در مدارس کشور نشان می‌دهد در همه تحقیقات، مشکلات و کمبودهای بسیار زیادی برای اجرای درس تربیت‌بدنی بیان شده است (بنار، رضانی‌نژاد و

-
1. Fauee
 2. Smith & Pierre
 3. Quennerstedt, Ohman & Marie
 4. Fullan

همتی نژاد، ۱۳۸۲، ص ۱۰۷).؛ اما مطالعات برای شناسایی درک معلمان از آموزش مؤثر با دو چالش مواجه است. یکی از این چالش‌ها این است که معلمان از زمینه‌های مختلف فرهنگی برخوردارند و ممکن است ارزیابی متنوعی از ویژگی‌های آموزش مؤثر داشته باشند (کای و وانگ، ۲۰۱۰، ص ۲۶۵). برای مثال، تحقیقات نشان داده است که معلمان در چین و هنگ کنگ تمایل دارند آموزش‌های مؤثر را به عنوان آموزش معلم‌محور با ساختاری منسجم داشته باشند، در حالی که معلمان ایالات متحده بر آموزش آموزنده برای آموزش مؤثر تمرکز می‌کنند (کیزر و والستد، ۲۰۰۷، ص ۳۴۱). با وجود این، پژوهش‌های زیادی در مورد آموزش و یادگیری مؤثر انجام شده است تا اطلاعات بیشتری در این زمینه حاصل شود (منگ، مونوز و وو، ۲۰۱۶، ص ۴۶۱).

پژوهش‌های مختلف نشان دادند تعامل خوب بین معلم و دانش‌آموزان در کلاس ورزش برای ارائه یک درس خوب ضروری است (چن و ژیاو، ۲۰۱۷، ص ۷۰۲۵). همچنین، استفاده از آموزش نوآورانه در تدریس کلاس‌های ورزشی مدرن، برای معلمان ورزش ابتدایی باید توانایی‌های خلاقانه خاصی داشته باشند تا بتوانند استعداد‌های برجسته خلاق را پرورش دهند. آموزش ورزش باید نقش اصلی دانش‌آموزان در روند آموزش را بازی کند، دانش‌آموزان را از یادگیری غیر فعال به دانش فعال تغییر دهند، فعالیت‌های آموزشی را به تفکر فعال دانشجویان، روشن کردن تفکر دانشجویان و نوآوری دانش‌آموزان هدایت کند (شانگ، ۲۰۱۸، ص ۱۲۴). به صورت کلی، در پژوهش‌های گوناگونی به بررسی روش‌های تدریس در کلاس‌های تربیت بدنی مدارس پرداخته شده است (سانگ، ۲۰۱۹؛ شانگ، ۲۰۱۸؛ نیو، ۲۰۱۷؛ چن^۸ و همکاران، ۲۰۱۷؛ رایلو و دی توره^۹، ۲۰۱۷؛ چن و ژیاو، ۲۰۱۷؛ هوسین^{۱۰}، ۲۰۱۵). هر یک از این نویسندگان، به گزارشی در زمینه مزایا و معایب روش‌های تدریس

1. Cai & Wang
2. Kaiser & Vollstedt
3. Meng, Munoz & Wu
4. Chen & Xiao
5. Shang
6. Song
7. Niu
8. Chen
9. Raiola & Di Tore
10. Husain

خود پرداخته‌اند. با توجه به نتایج ملیجی و همکاران (۱۳۹۷)، برنامه جامعی برای درس تربیت بدنی در کشورهای پیشرفته وجود دارد. آن‌ها در برنامه درسی تربیت بدنی خود عناصر برنامه درسی را به‌خوبی تبیین کردند. در مقابل، ایران فاقد یک برنامه درسی جامع تربیت بدنی است؛ بنابراین، علاوه بر تفاوت در برنامه‌های درسی تربیت بدنی در مدارس، هنوز در ایران و سایر کشورها، پژوهشی که به ارائه راهکاری تدریس اثربخش درس تربیت بدنی در مدارس بپردازد، مشاهده نشده است. بهبود روش تدریس در درس تربیت بدنی برای دانش‌آموزان، معلمان ورزش و عموم جامعه به صورت کلی، اهمیت بسیاری دارد و اثرات مثبتی بر آن‌ها می‌گذارد. همچنین، در اسناد بالادستی آموزش و پرورش بر اهمیت درس تربیت بدنی و بهبود روش تدریس در آن اشاره شده است، نشان‌دهنده اهمیت بررسی و پرداختن به موضوع پژوهش حاضر دارد. از این رو، با توجه به ضعف مبانی نظری در این زمینه و همچنین، اهمیت انجام‌دادن این پژوهش، پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سؤال است که راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه کدامند؟ بنابراین، هدف از انجام پژوهش راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه و در نهایت، ارائه الگوی مطلوب است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

امروزه معلمان تربیت بدنی از روش‌های مختلف در اداره کلاس استفاده می‌کنند که این روش‌ها با توجه به شرایط حاکم بر کلاس یا حتی با توجه به خصوصیات شخصیتی معلم تربیت بدنی انتخاب شده است (عرب عامری و کوثری، ۱۳۹۵، ص ۲۵). تغییر هر یک از عوامل مانند هدف آموزشی، ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان و محیط آموزشی، مربی یا معلم تربیت‌بدنی را وادار می‌کند همیشه از یک روش خاص استفاده نکنند و برای رسیدن به هدف‌های آموزشی روش‌های متنوعی را به‌کار ببرد. در واقع، یک معلم تربیت بدنی باید از همه روش‌های تدریس، چگونگی و کاربرد هر یک از آن‌ها در مقاطع تحصیلی و سنین مختلف و در شرایط متفاوت محیطی آگاهی داشته باشد (رنجبرنژاد، ۱۳۹۸، ص ۵۵).

پویان‌فرد (۱۳۸۴) مهمترین روش‌های آموزش متداول و مرسوم را چنین بیان می‌کند: روش

خطابه‌ای، روش پرسش و پاسخ، روش گزارش‌های ویژه، روش بحث‌های دسته‌جمعی، روش کارگاهی، بردن به میادین ورزشی، گردش علمی، روش تمرین زیر نظر مربی، روش استفاده از کمک آموزشی‌ها، روش بررسی و تحقیق، روش استفاده از کتب، روش پروژه و روش ترکیبی که ادغامی از روش‌های فوق است. معلمان در آموزش مهارت‌های حرکتی باید سه اصل را سرلوحه کار خود قرار دهند: ۱. نمایش عملی مهارت، ۲. تشخیص مشکل اجرای حرکتی و ۳. راهنمایی و هدایت.

به طور کلی، دو روش عمده را می‌توان در اداره کلاس تربیت‌بدنی بین معلمان مشاهده کرد: گروهی از معلمان تربیت بدنی دانش‌آموزان را در شروع، ادامه و در پایان کلاس آزاد می‌گذارند و نظارت کافی و مناسب بر کلاس خود ندارند، در این نوع کلاس‌ها عموماً دانش‌آموزان هدایت‌کننده اصلی کلاس هستند. گروهی دیگر از معلمان تربیت بدنی هستند که فعالیت‌های دانش‌آموزان را کاملاً زیر نظر می‌گیرند و هر گونه سرپیچی دانش‌آموزان از رفتارهای معمول را مورد توجه قرار می‌دهند. در این کلاس‌ها دانش‌آموزان نمی‌توانند فعالیت‌های دلخواه خود را انجام بدهند، آن‌ها مجبور هستند در جاهای خاصی بایستند و مدت زیادی را به صحبت‌های معلم خود گوش فرا دهند و دستورات صادرشده از طرف او را اجرا کنند. معمولاً این روش‌های اداره کلاس را با اندکی تفاوت می‌توان در تمام مدارس ایران مشاهده کرد. معلمان تربیت بدنی به موقعیت‌های مشابه، مانند ورود دانش‌آموزان به کلاس، تعویض لباس و سپس، شروع، ادامه و پایان کلاس از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند. در حالت اول به دانش‌آموز اجازه داده می‌شود که کارهای دلخواه خود را انجام دهند، بدون اینکه خط‌مشی خاصی را دنبال کرده و اصول ایمنی را رعایت کند. در حالت دوم، احتمالاً به منظور کنترل دانش‌آموزان از روش استبدادی استفاده می‌شود. کاملاً آشکار است که هیچ‌یک از این روش‌ها برای یادگیری مطلوب دانش‌آموزان مفید نیست. روش‌های اداره کلاس باید به گونه‌ای باشد که ضمن رعایت استانداردهای موجود در روند اجرای کلاس و اجتناب از بروز رفتارهای نادرست در دانش‌آموزان، بتواند مسئولیت‌پذیری و قدرت انتخاب را در آن‌ها تقویت کند. حس مسئولیت‌پذیری و قدرت انتخاب صحیح، جنبه‌هایی از مهارت مورد نیاز در زندگی است که دانش‌آموزان در طول دوران تحصیل خود باید بتوانند آن را به‌خوبی فرا گیرند (نسترن بروجنی، نسترن بروجنی و هنری، ۱۳۹۵، ص ۸۵).

جدول ۱. پیشینه پژوهش‌های داخلی و خارجی

نویسنده(گان)	یافته‌ها
یاعلی، تیموری و باقری (۱۳۹۸)	روش آموزش خطی و غیر خطی تأثیر معناداری بر میزان انگیزه مشارکت دانش‌آموزان دارد. همچنین، گروه آموزش غیر خطی نسبت به گروه آموزش خطی، انگیزش مشارکت بهتری داشت. به معلمان و مربیان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود که به منظور ارتقای انگیزه مشارکت دانش‌آموزان از رویکرد آموزش غیر خطی استفاده کنند.
ملیجی و همکاران (۱۳۹۷)	همه کشورهای مورد مطالعه اقدام به تدوین برنامه‌های جامع برای درس تربیت بدنی دوره پیش‌دبستانی کردند. آن‌ها در برنامه‌های درسی تربیت‌بدنی خود عناصر برنامه‌های درسی را به‌خوبی تبیین کردند. در مقابل، ایران فاقد یک برنامه‌های درسی جامع تربیت‌بدنی برای دوره پیش‌دبستانی بود.
امیدی قنبری و درخشان (۱۳۹۶)	عوامل تأثیرگذار در کیفیت‌بخشی درس تربیت بدنی به ترتیب اولویت، عبارت‌اند از: ۱. اهداف آموزشی؛ ۲. بودجه؛ ۳. تجربه معلمان ورزش؛ ۴. تجربه معلمان ورزش؛ ۵. نگرش (مسئولان، دانش‌آموزان و معلمان)؛ ۶. محتوای آموزشی؛ ۷. ارزشیابی؛ ۸. شیوه تدریس؛ ۹. تخصص معلمان ورزش؛ ۱۰. برنامه آموزشی؛ ۱۱. امکانات.
سانگ (۲۰۱۹)	معلمان، دانش‌آموزان را از طریق تفکر مستقل و بحث گروهی، که تلاش‌های فعال در بهبود تدریس آموزش دوره نظری آموزش جسمانی است، پرورش دهند.
یلدریم و یلدریم (۲۰۱۹)	به بررسی موارد مؤثر در خصوص نحوه ارزیابی درس ریاضی از دانش‌آموزان پرداختند. ایشان بیان کردند تنوع بسیاری در خصوص نحوه ارزیابی وجود دارد، و هر معلمی برای خود روش مخصوص خود را دارد.
شانگ (۲۰۱۸)	نوآوری و خلاقیت از ملزومات معلمان ورزش در مدارس (به خصوص مدارس ابتدایی) است، و معلمان باید از خلاقیت بالایی در آموزش برخوردار باشند و از روش‌های سنتی نباید استفاده کرد.
نیو (۲۰۱۷)	عوامل مؤثر بر توسعه آموزش‌های ورزشی در کالج‌ها و دانشگاه‌ها عبارت‌اند از: بهبود سیستم مواد آموزشی ورزشی؛ بهبود کیفیت آموزش معلمان باید بهبود؛ ترویج مفهوم نوآوری در تدریس ورزش؛ تکمیل پیکربندی امکانات ورزشی؛ سیستم ارزیابی تدریس منطقی.
چن و همکاران (۲۰۱۷)	«MOOC» دانشجویان را قادر می‌کند تا دانش حرفه‌ای و مهارت‌ها و حرکات تئوری ورزشی حرفه‌ای را در کلاس سنتی فرا گیرند، اما از طریق یادگیری آنلاین نیز دستاوردهای مشابهی به دست می‌آورند.
رایلوا و دی توره (۲۰۱۷)	نظریه‌ها و رویکردهای متفاوتی در خصوص آموزش حرکات مختلف ورزشی از سوی مربیان وجود دارد. از جمله مبتنی بر رویکرد شناختی. فرضیه این است که چارچوب رویکرد اکولوژیکی به روش‌های یادگیری می‌تواند علمی‌تر از روش‌های آموزشی فعلی مبتنی بر ابزار آموزشی باشد.
چن و ژیانو (۲۰۱۷)	چهار نوع تعامل معلم و دانش‌آموز در مدارس ابتدایی شهرداری چنگدو وجود دارد که از طریق آن تعامل گروهی میان معلم و دانش‌آموزان بیشتر بود. رفتارهای تعاملی، عامل معلم، عامل دانشجو، محتوای آموزشی، رسانه تدریس، محیط آموزشی و غیره را پوشش می‌دهد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی (کاربرد آن در بهبود روش تدریس ورزش مدارس)، از نظر شیوه گردآوری داده‌ها آمیخته (کیفی - کمی) بود. در مرحله اول، برای ساخت الگو از روش کیفی تحلیل محتوا و برای آزمون الگو از روش کمی توصیفی - تحلیلی و از نوع همبستگی مبتنی بر الگوی معادلات ساختاری استفاده شد. روش تحقیق آمیخته از نوع اکتشافی متوالی بود؛ یعنی ابتدا کیفی و سپس کمی بود. ابزار پژوهش مصاحبه و پرسشنامه بود که پس از انجام مصاحبه، پرسشنامه‌ای شامل ۲۲ گویه و در قالب سه مؤلفه راهکار آموزشی، راهکار فردی و راهکار سازمانی، به صورت پنج‌گزینه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، ۵ امتیاز تا خیلی کم، ۱ امتیاز) تدوین شد. در بخش اول (کیفی)، جامعه پژوهش را اساتید برجسته حوزه مدیریت ورزشی متخصص در حوزه ورزش مدارس (بر اساس مقالات و کتب‌های چاپ‌شده در حوزه ورزش مدارس) و همچنین، معلمان ورزش نخبه کشوری (در ارزیابی‌های سالانه تربیت بدنی آموزش و پرورش) تشکیل داد که ۱۳ نفر به صورت هدفمند و با معیار اشباع نظری داده‌ها، برای مصاحبه‌های کیفی در موضوع پژوهش انتخاب شدند. در بخش کمی، بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از بخش کیفی، پرسشنامه ساخته شد و این پرسشنامه در بین معلمان ورزش استان کرمانشاه توزیع شد. استان کرمانشاه دارای ۱۴ شهرستان است و تعداد کل معلمان ورزش زن و مرد در تمامی دوره‌های تحصیلی، ۱۱۰۰ نفر است از این رو، با توجه به نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی، از هر شهرستان، با توجه به تعداد جامعه آماری نمونه‌گیری تصادفی بر اساس جدول مورگان انتخاب و پرسشنامه پژوهش بین آن‌ها توزیع شد. جامعه و نمونه به تفکیک در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. جامعه و نمونه آماری در بخش کمی پژوهش

ردیف	معلمان ورزش	تعداد جامعه	تعداد نمونه	ردیف	معلمان ورزش	تعداد جامعه	تعداد نمونه
۱	کرمانشاه	۲۵۴	۱۵۲	۸	صحنه	۶۷	۵۹
۲	اسلام‌آباد غرب	۹۵	۷۶	۹	پاوه	۶۲	۵۶
۳	سرپل‌ذهاب	۹۰	۷۳	۱۰	گیلان‌غرب	۵۴	۴۸
۴	سنقر	۹۰	۷۳	۱۱	روانسر	۴۶	۴۴

ردیف	معلمان ورزش	تعداد جامعه	تعداد نمونه	ردیف	معلمان ورزش	تعداد جامعه	تعداد نمونه
۵	هرسین	۸۹	۷۳	۱۲	دالاهو	۴۲	۴۰
۶	کنگاور	۸۱	۷۰	۱۳	ثلاث باباجانی	۲۸	۲۴
۷	جوانرود	۷۹	۶۶	۱۴	قصر شیرین	۲۳	۱۹
مجموع			۱۱۰۰	۸۷۳			

بنابراین، تعداد کل نمونه‌های پژوهش حاضر ۸۷۳ نفر بود. روش نمونه‌گیری در هر دو گروه زنان و مردان به صورت تصادفی ساده بود. در نهایت، تعداد ۷۹۵ پرسشنامه به صورت صحیح عودت داده شده و تحلیل شد.

در این پژوهش از دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودارهای توصیفی برای بیان ویژگی‌های دموگرافیک و توصیفی پژوهش استفاده شد. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی و یا غیر طبیعی بودن) استفاده و برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۴، Smart PLS نسخه ۲٫۰ و Max QDA نسخه Pro استفاده شد. پایایی و روایی در پی‌ال‌اس در دو بخش سنجیده می‌شود: الف) بخش مربوط به مدل‌های اندازه‌گیری، ب) بخش مربوط به مدل ساختاری. پایایی مدل اندازه‌گیری بوسیله ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی ارزیابی می‌شود. بار عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار ۰٫۴ شود، مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی آن سازه قابل قبول است. همچنین، در زمینه روایی محتوا نیز با استفاده از فرم‌های روایی سنجی CVI و CVR روایی مورد تأیید قرار گرفت. مقدار CVR با توجه به تعداد اساتید (۸ نفر)، ۰٫۷۵ و مقدار CVI بیشتر از ۰٫۷۸ به دست آمد. بنابراین، روایی محتوای ابزار پژوهش تأیید شد. روایی واگرا و همگرا که مربوط به معادلات ساختاری است، سنجیده شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج توصیفی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های بخش کیفی پژوهش نشان داد که ۶۹٫۲ درصد از افراد شرکت‌کننده در پژوهش مرد و ۳۰٫۸ درصد زن بودند. ۲۳٫۱ درصد از نمونه‌ها دارای سابقه ۲-۵ سال، ۳۰٫۸ درصد ۶ تا ۱۰ سال و ۴۶٫۱ درصد بیشتر از ۱۰ سال بودند.

درگام اول کدگذاری‌ها، هر یک از مقوله‌های اصلی مربوط به راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه استخراج شد که در قالب پاسخگویی به سؤال اصلی پژوهش انجام شد و آن پاسخ به این سؤال بود که راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه کدام‌اند؟ بعد از اینکه کدها به کدهای اولیه بر اساس رویدادها و واقعیات، برچسب زده شد، کدهای اولیه شکل گرفتند. سپس سه نفر از خبرگان، کدهای اولیه را بررسی و براساس کدگذاری‌های خود روی اسناد، مورد تغییر و تعدیل قرار دادند. بنابراین، در بخش کیفیت-سنجی کدهای اولیه از روش تثلیث یا مثلث‌سازی بهره گرفته شده است. حال باید بر اساس نظریه کوربین و استراوس^۱ (۲۰۰۸)، ارتباط بین کدهای اولیه بررسی و دسته‌هایی ایجاد شوند که مقوله خوانده می‌شود.

کدگذاری محوری در طی فرایند کدگذاری باز آغاز می‌شود. فرایند کدگذاری محوری به شناسایی انواع شرایط، کنش‌ها و تعاملات و پیامدهایی می‌پردازد که به یک پدیده مربوط می‌شوند. فرایند کدگذاری باز یک مقوله را به زیرمقوله‌ها پیوند می‌دهد و این کار از طریق عبارت‌هایی که روابط بین آن‌ها را تشریح می‌کند، انجام می‌دهد و شامل جست‌وجوی سرخ‌هایی در داده‌هاست که نشان می‌دهند مقوله‌های اساسی چگونه با هم در ارتباط‌اند (گلیسر و استراوس^۲، ۲۰۰۸). فرایند کدگذاری محوری، داده‌های به دست آمده از کدگذاری باز را ترکیب می‌کند. این تکنیک داده‌ها را طبقه‌بندی می‌کند و بین مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها ارتباط ایجاد می‌کند. یک مقوله دسته‌بندی‌ای از ایده‌هاست که از راه تحلیل تطبیقی مستمر نمایان می‌شوند. کدگذاری محوری ایده‌ها را به مقوله‌های کمتری نسبت به آنچه در کدگذاری باز وجود دارد گروه‌بندی می‌کند و چارچوب چکیده‌تری ارائه

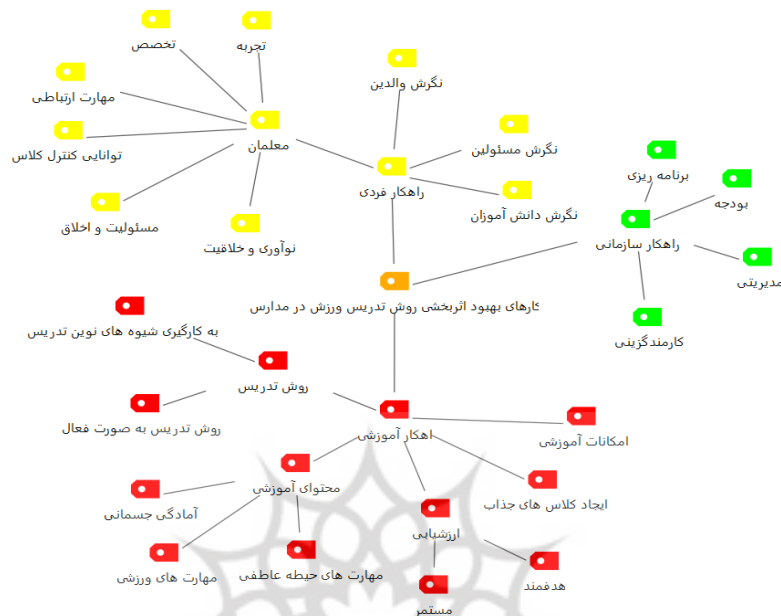
1. Corbin & Strauss

2. Glaser & Strauss

می‌کند (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸). کدگذاری محوری مقوله‌ها را به زیر مقوله‌های نمایان شده در مصاحبه‌ها مرتبط می‌کند. تحلیل تطبیقی مستمر در تعیین ویژگی‌های یک مقوله و ابعاد ویژگی به کار می‌رود. از تحلیل تطبیقی مستمر نتایج اولیه کدگذاری باز، ۳ کد محوری نمایان شد که عبارت‌اند از: راهکار فردی، راهکار آموزشی و راهکار سازمانی.

جدول ۳. خلاصه کدگذاری‌های باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها

کد محوری	مقوله‌ها	ویژگی‌های استخراج‌شده از گزاره‌های کلامی (مفاهیم)
راهکار فردی	معلمان	تجربه
		تخصص
		مهارت ارتباطی
		توانایی کنترل کلاس
		مسئولیت و اخلاق
		نوآوری و خلاقیت
	نگرش والدین	
	نگرش مسئولین	
نگرش دانش‌آموزان		
راهکار آموزشی	روش تدریس	به‌کارگیری شیوه‌های نوین تدریس
		روش تدریس به صورت فعال
	محتوای آموزشی	آمادگی جسمانی
		مهارت‌های ورزشی
		مهارت‌های حیطه عاطفی
	ارزشیابی	مستمر
		هدفمند
		امکانات آموزشی
راهکار سازمانی		بودجه
		برنامه‌ریزی
		کارمندگزینی
		مدیریتی

شکل ۱. نمودار درختی راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس با استفاده از نرم افزار Max QDA

بنابراین، نتایج ۱۳ مصاحبه انجام شده، از طریق تحلیل محتوا و کدگذاری های باز و محوری نشان داد که سه مقوله راهکار فردی، راهکار آموزشی و راهکار سازمانی، از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه است. در ادامه، از طریق نرم افزار SPSS به تحلیل ویژگی های جمعیت شناختی نمونه های پژوهش و سپس، به تحلیل نتایج جمع آوری پرسشنامه ها با استفاده از نرم افزار Smart PLS به سؤال های پژوهش پاسخ داده خواهد شد.

نتایج توصیفی ویژگی های جمعیت شناختی نمونه های بخش کمی پژوهش نشان داد ۵۴٫۷ درصد از افراد شرکت کننده زن و ۴۵٫۳ درصد مرد بودند. ۲۴٫۵ درصد از نمونه ها دارای سابقه ۲ تا ۵ سال، ۳۸٫۴ درصد ۶ تا ۱۰ سال و ۳۷٫۱ درصد بیشتر از ۱۰ سال است.

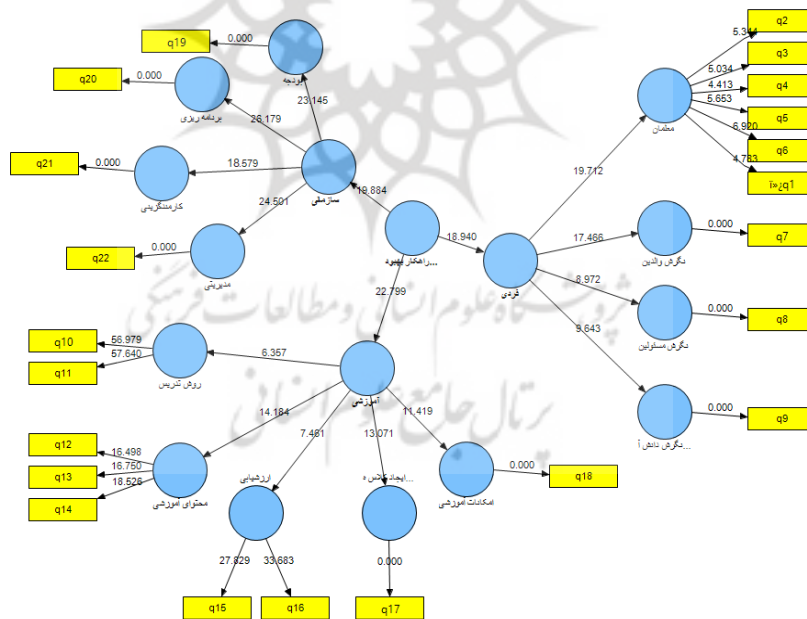
بنا بر گفته هیر^۱ و همکاران (۲۰۱۱)، برای تعیین نرمال بودن داده ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد. نتایج نشان داد چولگی بین ۳ و ۳- و کشیدگی بین ۵ و ۵- قرار دارد. تعداد نمونه های پژوهش

نیز بیشتر از ۲۰۰ نفر است. اما به ازای هر متغیر، ۳ گویه وجود ندارد (برای متغیرهای راهکار سازمانی). ولی با وجود این، جارویس^۱ و همکاران (۲۰۰۳) در پژوهش خود بیان کردند بهتر است برای پژوهش‌های اکتشافی و کیفی، اول از PLS برای پاسخ به سؤال‌های پژوهش استفاده شود، زیرا هنوز مدل پژوهش در مرحله بلوغ قرار ندارد، در صورتی که مدل پژوهش با نرم‌افزارهای واریانس محور (PLS) تأیید شد، در پژوهش‌های بعدی از نرم‌افزارهای کواریانس محور استفاده شود. در این پژوهش نیز به دلیل آنکه مدل پژوهش را هر چند مبانی نظری تأیید می‌کنند، ولی به دلیل آنکه مدل جدیدی است و هنوز به بلوغ نرسیده است، از نرم‌افزارهای واریانس محور پی ال اس استفاده می‌شود.

برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود و پایایی خود از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و پایایی اشتراکی صورت می‌پذیرد. مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، ۰/۵ است. برای همه سؤال‌ها، ضرایب بارهای عاملی سؤالات از ۰/۵ بیشتر است، که نشان‌دهنده مناسب بودن این معیار دارد. در اینجا هیچ‌یک از سؤال‌ها حذف نشد. مقدار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در هر سه متغیر، بالاتر از ۰/۷ است که حاکی از پایایی مناسب مدل دارد. در این تحقیق پایایی متغیرها در حد مطلوب قرار دارد. از آنجا که پایایی تأیید می‌شود می‌توان به بررسی فرضیات توسط معادلات ساختاری پرداخت و نتیجه قابل تعمیم به کل جامعه مورد نظر است. معیار دوم از بررسی مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی همبستگی هر متغیر با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد. با توجه به روش فورنل و لارکر که مقدار مناسب برای AVE را ۰/۴ به بالا معرفی کرده‌اند. برای تمامی ۳ متغیر، مقدار AVE بیشتر یا مساوی ۰/۴ است. روایی واگرا سومین معیار بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری است که در این پژوهش در هر دو بخش روش اول (سؤالات مربوط به هر متغیر نسبت به خود آن متغیر همبستگی بیشتری دارند تا نسبت به متغیرهای دیگر) و دوم (معیار مهم دیگری که با روایی واگرا مشخص می‌شود، میزان رابطه یک متغیر با سؤالاتش در مقایسه رابطه آن متغیر با سایر متغیرهاست)، به طوری که روایی واگرای قابل قبول یک

مدل حاکی از آن است که یک متغیر در مدل تعامل بیشتری با سؤالات خود دارد تا با متغیرهای دیگر. روایی واگرا وقتی در سطح قابل قبول است که میزان AVE برای هر متغیر بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن متغیر و متغیرهای دیگر در مدل باشد)، تأیید شد. بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، بخش مدل ساختاری بر خلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سؤالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آن‌ها بررسی می‌شود.

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار، ضرایب معناداری است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۰٫۹۵ بیشتر شود، نشان‌دهنده صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۱٫۹۶ است. البته باید توجه کرد اعداد فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین متغیرها را نمی‌توان با آن‌ها سنجید.

شکل ۲. ضرایب معناداری (مقادیر t-values)

مقدار R^2 برای متغیرهای برونزا یا مستقل برابر صفر است. در این قسمت، همه متغیرهای درونزا، مقدار R^2 برای دو متغیر بیشتر از ۰٫۶۵ (راهکار آموزشی و راهکار فردی) و برابر با مقدار قوی و برای متغیر سازمانی بیشتر از ۰٫۳۲ و برابر با مقدار متوسط است. مقدار Q^2 برای متغیر درونزای راهکار سازمانی بیشتر از ۰٫۱۵ است که این نشان می‌دهد متغیر برونزا (مستقل) در پیش‌بینی متغیر وابسته، متوسط هستند و برای ۲ متغیر درونزای دیگر بیشتر از ۰٫۳۲ است که این نشان می‌دهد متغیر برونزا در پیش‌بینی متغیر وابسته، قوی هستند و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش را تا حدودی بار دیگر تأیید می‌کند.

مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌شود و با تأیید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می‌شود. با توجه به سه مقدار ۰٫۰۱، ۰٫۲۵ و ۰٫۳۶ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است، در هر ۳ متغیر، مقدار بیشتر از ۰٫۳۶ به دست آمد که نشان‌دهنده برازش کلی قوی مدل دارد. در ادامه به بررسی سؤال‌های پژوهشی حاصل بخش کیفی پرداخته می‌شود.

جدول ۴. بررسی سؤال‌های پژوهش

نتیجه	t-value	مقدار	ضرب مسیر	سؤال پژوهشی
تأیید	۱۸٫۹۴۰	۰٫۸۴۴		آیا راهکارهای فردی از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه می‌باشد؟
تأیید	۲۲٫۷۹۹	۰٫۸۷۵		آیا راهکارهای آموزشی از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه می‌باشد؟
تأیید	۱۹٫۸۸۴	۰٫۸۰۱		آیا راهکارهای سازمانی از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه می‌باشد؟

با توجه به جدول ۴، مقدار t-value همگی بیشتر از ۲٫۵۸ می‌باشند. بنابراین، در سطح ۰٫۹۹، هر یک از راهکارهای فردی، آموزشی و سازمانی از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه است. همچنین، مشخص شد به ترتیب، راهکارهای آموزشی، فردی و سازمانی از راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه است. مدل نهایی پژوهش در شکل ۳ نشان داده شده است.

شکل ۳. راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد سه راهکار آموزشی، فردی و سازمانی به ترتیب از مهم ترین راهکارهای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس استان کرمانشاه می باشد. مشخص شد روش تدریس (به کارگیری شیوه های نوین تدریس و روش تدریس به صورت فعال)، محتوای آموزشی (آمادگی جسمانی، مهارت های ورزشی و مهارت های حیطة عاطفی)، ارزشیابی (مستمر و هدفمند)، ایجاد کلاس های جذاب و امکانات آموزشی، از جمله راهکارهای آموزشی برای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس است. از جمله پژوهش هایی که به این مسئله پرداخته اند، امیدی قنبری و درخشان (۱۳۹۶) است. ایشان در پژوهشی دریافتند عوامل تأثیرگذار در کیفیت بخشی درس تربیت بدنی به ترتیب اولویت، عبارت اند از: ۱. اهداف آموزشی، ۲. بودجه، ۳. تجربه معلمان ورزش، ۴. تجربه معلمان ورزش، ۵. نگرش (مسئولان، دانش آموزان و معلمان)، ۶. محتوای آموزشی، ۷. ارزشیابی، ۸. شیوه تدریس، ۹. تخصص معلمان ورزش، ۱۰. برنامه آموزشی، ۱۱. امکانات. رضوی، روحانی و فیروزآبادی (۱۳۹۳) در پژوهشی دریافتند عواملی همچون تخصص معلمان، بعد روانی، نگرش و شناخت گروه های مرتبط، نظارت و ارزشیابی و امکانات و تجهیزات به ترتیب، مهم ترین عوامل مؤثر در ارتقای جایگاه درس تربیت بدنی شناخته شدند. سانگ (۲۰۱۹) در پژوهشی دریافت با استفاده از روش ادبی، روش مشاهده کلاس و روش مطالعه موردی، می توان نقش معلمان و دانش آموزان تحت مفهوم تدریس سازنده گرایانه را با دانش آموز به عنوان موضوع تدریس تغییر داد

و دانش‌آموزان را از طریق تفکر مستقل و بحث گروهی، که تلاش‌های فعال در بهبود تدریس آموزش دوره نظری آموزش جسمانی است، پرورش دهند. چن و ژیاو (۲۰۱۷) در پژوهشی، بیان کردند چهار نوع تعامل معلم و دانش‌آموز در کلاس‌های ورزشی مدارس ابتدایی وجود دارد که از طریق آن تعامل گروهی میان معلم و دانش‌آموزان بیشتر بود. همچنین، نتایج نشان داد؛ مشکلات در عدم تعامل میان مدرسه و کلاس‌های درسی است. در حالی که عوامل تأثیرگذار اصلی رفتارهای تعاملی عامل معلم، عامل دانشجو، محتوای آموزشی، رسانه تدریس، محیط آموزشی و غیره را پوشش می‌دهد، که بخش اصلی آن عامل آموزش است. بنابراین، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های امیدیه قنبری و درخشان (۱۳۹۶)، رضوی، روحانی و فیروزآبادی (۱۳۹۳)، رضوانی نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، سانگ (۲۰۱۹)، چن و ژیاو (۲۰۱۷)، و نیو (۲۰۱۷)، همخوان و همراستا است. همچنین، مشخص شد معلمان (تجربه، تخصص، مهارت ارتباطی، توانایی کنترل کلاس، مسئولیت و اخلاق و نوآوری و خلاقیت)، نگرش والدین، نگرش مسئولین و نگرش دانش‌آموزان، از جمله راهکارهای فردی برای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس است. از جمله پژوهش‌هایی که به این مسئله پرداخته‌اند، شانگ (۲۰۱۸) است. او در پژوهشی بیان کرد نوآوری و خلاقیت از ملزومات معلمان ورزش در مدارس (به خصوص مدارس ابتدایی) است، و معلمان باید از خلاقیت بالایی در آموزش برخوردار باشند و از روش‌های سنتی نباید استفاده کرد. نیو (۲۰۱۷) در پژوهشی، دریافت که عوامل موثر بر توسعه آموزش‌های ورزشی در کالج‌ها و دانشگاه‌ها عبارت‌اند از سیستم مواد آموزشی ورزشی عقب‌مانده است؛ کیفیت آموزش معلمان باید بهبود یابد؛ فقدان مفهوم نوآوری در تدریس ورزش؛ پیکربندی امکانات ورزشی باید کامل باشد و سیستم ارزیابی تدریس منطقی نیست. هوسین (۲۰۱۵) در پژوهشی با هدف ارزیابی اثربخشی آموزش معلم تربیت بدنی با استفاده از مدل اثربخشی معلم بلا جوزف (۲۰۱۳)، دریافت که معلمان باید تلاش‌هایی را برای افزایش علاقه دانش‌آموزان برای یادگیری موضوع جسمانی انجام دهند، زیرا تنها ۶۴/۶ درصد از دانش‌آموزان نشان می‌دهند آموزش جسمانی یک موضوع جذاب است. بنابراین، پیشنهاد شده است معلمان باید حرفه‌ای بودن خود را بهبود بخشند (هوسین، ۲۰۱۳). بنابراین، به صورت کلی،

نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های مظفری و همکاران (۱۳۸۸)، مهدی‌پور و همکاران (۱۳۸۸)، شانگ (۲۰۱۸)، نیو (۲۰۱۷)، و هوسین (۲۰۱۵) همخوان و همراستا است و پژوهشی که نتایجش مغایر با نتایج این پژوهش باشد، مشاهده نشد.

در نهایت، مشخص شد بودجه، برنامه‌ریزی، کارمندگزینی و مدیریتی، از جمله راهکارهای فردی برای بهبود اثربخشی روش تدریس ورزش در مدارس است. زندگی و فراهانی (۱۳۸۷) در پژوهشی دریافتند باید در برنامه درسی تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران با دیدگاهی وسیع‌تر تدوین شود و تقویت مهارت‌های برنامه‌ریزی، مدیریت (خودرهبری، یادگیری مستقل، مدیریت زمان، مدیریت استرس)، مهارت ارتباط بین‌فردی، خودباوری و خودپنداره مثبت نیز به اهداف درس تربیت بدنی افزوده شود. این تحقیق نشان می‌دهد در کشورهای توسعه‌یافته به مسائل یادشده در کنار تربیت جسمانی اهمیت زیادی داده می‌شود. همچنین، در برنامه کشورهای مورد مطالعه، استانداردهای آموزشی برای هر پایه و مقطع طراحی شده است که باید در ایران نیز چنین کاری انجام شود تا عناصر برنامه درسی قابل ارزیابی و بررسی علمی باشند. به صورت کلی، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های امیدی قنبری و درخشان (۱۳۹۶)، نیو (۲۰۱۷) و زندگی و فراهانی (۱۳۸۷) همخوان و همراستا است و پژوهشی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نشد.

با توجه به محدودیت‌های پژوهش (کمبود منابع مرتبط با پژوهش حاضر و گستردگی مفاهیم روش تدریس)، و نتایج به دست آمده به ذی‌نفعان ورزش مدارس (معلمان ورزش، والدین دانش‌آموزان، مدیران مدارس و مسئولان آموزش و پرورش) پیشنهادهای زیر بیان می‌شود:

۱. به معلمان ورزش توصیه می‌شود:
 - از راهکارهای شناسایی شده در پژوهش حاضر به منظور بهبود اثربخشی روش تدریس خود استفاده کنند.
 - تجربه و تخصص خود را با مطالعه منابع به روز، بهبود بخشند و از الگوهای تدریس برجسته و برگزیده، در روش‌های تدریس خود بهره ببرند.

- در روش‌های تدریس خود نوآوری و خلاقیت داشته باشند.
- خود را به مهارت‌های ارتباطی مناسب مجهز کنند.
- روش‌های تدریس خود را به صورت فعال انتخاب کنند.
- از آمادگی جسمانی مناسبی برخوردار باشند.
- مهارت‌های ورزشی خود را بهبود بخشند (به وسیله شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های مربیگری هیئت‌های ورزشی).
- روش‌های ارزشیابی خود را در زمان‌های متفاوت، دانش‌آموزان با آمادگی‌های متفاوت، سطح توانایی خود و توقعات دانش‌آموزان تغییر دهند.
- عنصر جذابیت را در کلاس‌های خود تقویت کنند (به وسیله آموزش ورزش‌های مختلف همراه با بازی، استفاده از عناصر بصری زیبا و شاد در کلاس‌های خود، استفاده از ابزارهای ورزشی جدید و...)
- از امکانات آموزشی متفاوتی به منظور انتقال بهتر مطالب به دانش‌آموزان استفاده کنند. از جمله استفاده از فناوری‌های اطلاعات، فضای مجازی، پخش ویدئو و...
۲. به والدین دانش‌آموزان توصیه می‌شود:
- به معلمان ورزش، اعتماد داشته باشند و به آن‌ها در دستیابی به اهداف آموزش ورزش کمک کنند.
- به زنگ ورزش، به عنوان زنگ تفریح و استراحت نگاه نکنند و این باور غلط که نمره ورزش فرزندشان باید ۲۰ باشد، را کنار گذارند.
- از معلم ورزش، بازخورد فعالیت‌های ورزشی فرزند خود را درخواست کنید.
- جویای بهبود مهارت‌های حرکتی فرزند خود باشند.
- از معلمان ورزش، مشاوره‌هایی برای بهبود مهارت‌های حرکتی، بهبود وضعیت اسکلتی و اندامی و بهبود رفتارهای اخلاقی فرزند خود دریافت کنید.
- ۳. به مدیران مدارس کشور توصیه می‌شود:

- به معلمان ورزش آزادی عمل بیشتری دهند و به آنها اعتماد داشته باشند.
 - ارزیابی‌های مناسبی از عملکرد معلمان ورزش به عمل آورند.
 - بازخورد مناسبی بر اساس ارزیابی‌های صورت گرفته، به معلمان دهند.
 - امکانات لازم را برای بهبود اثربخشی روش تدریس معلمان ورزش فراهم آورند.
۴. به مدیران آموزش و پرورش توصیه می‌شود:
- معلمان ورزش متخصص و شایسته را به صورت مداوم، به استخدام درآورند.
 - از معلمان ورزش منتخب، تجلیل شایسته‌ای به عمل آید.
 - با مدارس برای تأمین نیازهای ورزشی آنها همکاری کنند.
 - معلمان ورزش را از اهداف ورزش مدارس آگاه کنند.

منابع

- امیدی قنبری، رضا، و درخشان، ناهید (۱۳۹۶). تحلیل عوامل تأثیرگذار در کیفیت بخشی درس تربیت بدنی مدارس متوسطه از دیدگاه معلمان ورزش. سومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت بدنی/ایران، اردیبهشت ماه ۱۳۹۶، تهران.
- بنار، نوشین، رمضانی نژاد، رحیم، و همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۸۲). بررسی هدف دانش آموزان از فعالیت در کلاس های تربیت بدنی مدارس راهنمایی و دبیرستان رشت. حرکت، ۱۱، ۱۱۲-۱۰۷.
- پویان فر، علیرضا (۱۳۸۴). روش تدریس تربیت بدنی در مدارس راهنمایی. چاپ اول، تهران: انتشارات اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش.
- رضوی، محمدحسین، روحانی، زهرا، و فیروزآبادی، علیرضا (۱۳۹۳). تحلیلی بر عوامل مؤثر در ارتقای جایگاه درس تربیت بدنی در مدارس. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۰(۱۹)، ۸۰-۶۹.
- رمضانی نژاد، رحیم، پناهی، مهریه، میریوسفی، سیدجلیل، و نیازی، سیدمحمد (۱۳۹۱). مقایسه نیازهای جسمانی، مهارتی، شناختی و عاطفی دانش آموزان دختر مدارس ایران در درس تربیت بدنی و ورزش. پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۲(۳)، ۹۸-۷۹.
- رنجبرنژاد، رعنا (۱۳۹۸). تربیت بدنی و ورزش در مدارس. چاپ اول، تهران: انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی.
- زندى، بهمن، و فراهانی، ابوالفضل (۱۳۸۷). مطالعه تطبیقی وضعیت تربیت بدنی آموزش و پرورش در ایران با کشورهای آمریکا و کانادا. علوم حرکتی و ورزش، ۶(۱۲)، ۹۷-۱۰۹.
- عرب عامری، الهه، و کوثری، سعید (۱۳۹۵). تربیت بدنی در مدارس. چاپ دوم، تهران: انتشارات حتمی.
- فتحی آذر، اسکندر، هاشمی، تورج، ادیب، یوسف، واحدی، شهرام، و طباطبایی، محمد (۱۳۹۵). تأثیر آموزش ترکیبی بر بازده های یادگیری در قرآن با توجه به اثرات تعدیلی رویکردهای یادگیری در دانش آموزان دبیرستانی مدارس استعداد های درخشان. تعلیم و تربیت، ۳۲(۱۲۷)، ۱۳۱-۱۵۳.

مظفری، سیدامیراحمد، معین فرد، محمدرضا، پورسلطانی، حسین، مشرف جوادی، بتول، و اسماعیلی، محمدرضا (۱۳۸۸). توصیف وضعیت اجرای درس تربیت بدنی و ورزش در سه پایه اول مدارس ابتدایی کشور از نظر معلمان و مدیران. *علوم حرکتی و ورزش*، ۷(۱۴)، ۱۱۹-۱۳۹.

مقرب‌اللهی، زهرا (۱۳۹۱). روش‌های نوین تدریس. *موج*، ۴(۵)، ۷۷-۴۸.

ملیجی، مرتضی، علی‌عسگری، مجید، آقایی، نجف، و جوادی‌پور، محمد (۱۳۹۷). مطالعه تطبیقی برنامه درسی دوره پیش‌دبستانی ایران و چند کشور منتخب از منظر درس تربیت‌بدنی. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۱۴، ۲۹۹-۲۷۷.

مهدی‌پور، عبدالرحمن، شفیع‌نیا، پروانه، پرهام، غلامعلی، و خانمحمدی، رحمت‌الله (۱۳۸۸). توصیف موانع اجرای روش‌های فعال تدریس تربیت‌بدنی از شناسایی و دیدگاه دبیران مرد و زن مدارس راهنمایی نواحی چهارگانه شهر اهواز. *پژوهش در علوم ورزشی*، ۲۳، ۱۱۰-۹۹.

نسترن بروجنی، الهام، نسترن بروجنی، ایمان، و هنری، حبیب (۱۳۹۵). شناسایی مشکلات موجود درس تربیت بدنی مدارس شهر اصفهان و مقایسه دیدگاه مدیران، کارشناسان و معلمان تربیت بدنی مدارس اصفهان. *رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*، ۴(۱۴)، ۸۳-۹۴.

وزارت آموزش و پرورش (۱۳۹۸). گزارش عملکرد معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش برگرفته از www.medu.ir.

یاعلی، رسول، تیموری، نسرين، و باقری، سارا (۱۳۹۸). تأثیر روش آموزش (خطی و غیر خطی) بر انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در درس تربیت‌بدنی. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۳۰، ۲۲۰-۲۰۵.

یعقوبی، یاسمن، و قلی‌پور مقدم، فرخ (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری - مامایی و پیراپزشکی لنگرود. *پژوهش در آموزش علوم پزشکی*، ۴(۲)، ۴۰-۳۴.

Cai, J., & Wang, T. (2010). Conceptions of effective mathematics teaching within a cultural context: perspectives of teachers from China and the United States. *Math Teacher Education*, 13, 265-287.

Chen, J., Wu, D., Cheng, J., Fu, B., Zhang, L., & Lu, A. (2017). Application of MOOC teaching in sports course teaching practice. *Mathematics, Science and Technology Education*, 13(12), 8089-8097.

Chen, S., & Xiao, R. (2017). Influence factors and strategies of teacher-student interactive

- behaviors in sports class teaching. *Mathematics, Science and Technology Education*, 13(10), 7025-7036.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research 3rd ed.* Thousand Oaks, CA: Sage Publications
- Darling-Hammond, L., & Youngs, P. (2002). Defining “highly qualified teachers:” what does “scientifically-based research” actually tell us? *Educational Researcher*, 31(13), 13-25.
- Fauee, O., Jamal, M., Yusef, A., Zarina, M., & Omar, Dev. (2009). College student's perception on physical education classes during school days. *Social Sciences*, 7(4), 69-76.
- Fullan, L. (1999). *The management of sport (Its foundation and application)*. Temple University.
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (2008). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research* (3rd Ed.). New Brunswick, NJ: Aldine Transaction.
- Hair, J. F., Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Mena, J. A. (2011). An assessment of the use of partial least squares structural equation modeling in marketing research. *Academy of Marketing Science*, 40(3), 414-433.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of 800 meta-analyses on achievement*. London: Routledge.
- Husain, M. Z., Hasan, A., Wahab, N. B. A., & Jantan, J. (2015). Determining teaching effectiveness for physical education teacher. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 172, 733-740.
- Jarvis, C. B., MacKenzie, S. B., & Podsakoff, P. M. (2003). A critical review of construct indicators and measurement model misspecification in marketing and consumer research. *Consumer Research*, 30(2), 199-218.
- Kaiser, G., & Vollstedt, M. (2007). Teachers' views on effective mathematics teaching: commentaries from a European perspective. *ZDM Math Educ*, 39, 341-348.
- Meng, L., Muñoz, M. A., & Wu, D. (2016). Teachers' perceptions of effective teaching: a theory-based exploratory study of teachers from China. *Educ Psychol*, 36, 461-480.
- Niu, J. (2017). The present situation and the development research of sports teaching in China's colleges and universities. *2017 International Conference on Advanced Education, Psychology and Sports Science*.
- Quennerstedt, M., Ohman, M., & Eriksson, Ch. (2008). Physical education in Sweden a national evaluation. School of Health and Medical science, Orebro University. *Education Online*, 1-17.
- Raiola, G., & Di Tore, P. A. (2017). Motor learning in sports science: Different theoretical frameworks for different teaching methods. *Sport Science*, 10(1), 50-56.
- Shang, H. (2018). Research on innovation teaching of physical education in college. *proceedings of the 2018 2nd international conference on management. Education and Social Science (ICMESS 2018)*, 124.
- Smith, Mark A, St. Pierre, Peter, (2009). Secondary students' perceptions of enjoyment in physical education: an American and English perspective, *Physical Educator*, 66(4), 81-89.

- Song, H. (2019). Application of the Concept of "Constructivism" in the Teaching of Physical Education Theory Taking the Theoretical Course of Leisure Sports Major as an Example. Proceedings of the 3rd International Conference on Culture, Education and Economic Development of Modern Society (ICCESE 2019), 299.
- Watkins, D. A. & Zhang, Q. (2006). The good teacher: a cross-cultural perspective. In D. McInerney, M. Dowson, & S. van Etten (Eds.), *Effective schools* (pp. 185-204). Greenwich: Connecticut Information Age Publishing.
- Witcher, A. E. Onwuegbuzie, A. J. & Minor, L. C. (2001). Characteristics of effective teachers: perceptions of preservice teachers. *Research in the Schools*, 8(2), 5-45.
- Yıldırım, S. & Yıldırım, H. H. (2019). Conceptions of Turkish mathematics teachers about the effectiveness of classroom teaching. *Mathematical Education in Science and Technology*, 50(8), 1152-1165.

